

Plaats Melkema gaat van het gas grachtwater verwarmt boerderij

Wie over een tijdje een theatervoorstelling bijwoont in Plaats Melkema in Huizinge, zit er warmjes bij door water uit de gracht. Het iconische pand van Het Groninger Landschap wordt opgeknapt en gemoderniseerd.

PATRICIA KOLTHOF

‘**H**et is een waanzinnige plek’, zegt Volmer Berendse, terwijl hij vanaf een afstandje naar de iconische boerderij Plaats Melkema kijkt. Berendse, cidermaker bij appelciderbrouwerij Zummer, en zijn vrouw huurden de kop-hals-rompboerderij in Huizinge twee jaar lang via leegstandsbeheerder Carex. Nu zijn ze aan het verhuizen. Eigenaar Het Groninger Landschap begint met het opknappen van het pand. „Dit weekend is de sleuteloverdracht. Dat wordt wel even slikken.”

Plaats Melkema in Huizinge, De Haver in Onderdendam en de Occo Reintiesheert in Stedum zijn drie rijksmonumenten die Het Groninger Landschap heeft gekocht van de NAM. Het gasbedrijf gaf de stichting een bruidsschat mee van 3 miljoen euro. Doel is de panden op te knappen en te behouden.

In een klein kamertje in de hals van de boerderij zit Jan Harm Eppin-

ga van de natuurstichting in zijn tijdelijke kantoor. „De aardbevingschade in het pand valt mee”, legt hij uit. „Het is vooral de rechterhoek, het deel dat in de stutten staat, waar we moeten versterken.”

Verder is het ‘opknappen’ vooral een kwestie van het wegwerken van achterstallig onderhoud. „De rieten daken zijn tot op de draad versleten, de dakpannen van het voorhuis verkeren in slechte staat, er zit houtrot in de kozijnen en het verfwerk moet opnieuw”, somt Eppinga op. Lokale bouwbedrijven voeren de werkzaamheden uit.

In de hals van de kop-hals-rompboerderij komt een ‘beheerderswoning’, een huurhuis waar mensen komen te wonen die de boel in de gaten houden. Het witte voorhuis, waar Berendse en zijn vrouw vertoeven, krijgt later een museale invulling. Hier kunnen bijvoorbeeld kun-

stenaars exposeren. In de grote en de kleine schuur is ruimte voor theatervoorstellingen.

Misschien wel de meest innovatieve verandering: water uit de gracht verwarmt straks het hele gebouw. „In het water komt een 600 meter lange tylenebuis. Een warmtepomp onttrekt de warmte aan het water en daarmee wordt Plaats Melkema verwarmd. Zo kan de boerderij van het gas af.” Die modernisering kost zo’n 70.000 euro.

Melkema is een rijksmonument, maar van de oude historie is binnen weinig terug te zien. Het voorhuis stamt uit 1550. Vierhonderd jaar lang was het een agrarisch bedrijf, tot in de jaren zeventig de boel werd omgetoverd tot horeca-etablisement. In de grote en de kleine schuur zat jarenlang een partycentrum. De kroonluchters en discolampen hangen nog in de nok.

De gracht die de boerderij omsluit, is in de winter een ijsbaan voor het dorp. In de tuin vol oude bomen groeien appels, kersen en peren. Eppinga: „Het Groninger Landschap vindt het belangrijk dat dit soort Groningse sieraden bewaard blijven en veilig worden gesteld.”

Berendse gaat het enorm missen. „Ik vond het een eer om hier te mogen wonen. We hebben heel veel mensen aan de deur gehad die een band hebben met Plaats Melkema. Zo klopte er eens een man met zijn bejaarde moeder aan. Zij was hier dienstmeid geweest. Dat zijn prachtige verhalen.”

De Haver wordt begin mei opgeleverd. Het werk aan de Occo Reintiesheert begint dit najaar. De werkzaamheden aan Plaats Melkema worden volgend voorjaar afgerond. Het nieuwe rietendak ligt er al deels op.

Plaats Melkema is een van de drie iconische panden die zijn opgekocht door Het Groninger Landschap vanwege aardbevingschade. Dit weekend is de sleuteloverdracht. FOTO ANNET EVELEENS